

Punaselageda (Estosadoki) ja Nahipi (Aibga) asunike nimekiri (August Ingermaa)

Välja kirjutatud August Ingermaa käsikirjalistest mälestustest „Mõnda mälestusi Punaselageda Eesti asundusest Kaukaasias” (1958). Selguse huvides on võrreldes originaaliga tehtud ortograafilisi parandusi ning pandud esnimed perekonnanime ette. Ingermaa lahkus Punaselagedalt Eestisse aastal 1925 ja nii võib oletada, et see nimekiri on 1925. aasta seisuga.

PUNASELAGEDA ASUNIKUD

Punaselageda asunike enamus oli pärit Põhja-Viljandimaalt, Pilistvere, Põltsamaa, ja Suure Jaani kihelkonnast, üks väiksem osa Hiiumaalt.

Pilistvere kihelkond

1. **Jüri Nahkur** (Kõo vald); naine Ann Nahkur; pojad Jaan Nahkur ja Jüri Nahkur; tütar Juuli Nahkur.
2. **Tõnis Nahkur** (Kõo vald); naine Liina Nahkur (sündinud Tomberg); pojad Juhan Nahkur ja Jakob Nahkur.¹
3. **Hans Erm** (Kabala vald); naine Anu Erm (sündinud Bergmann); poeg Hans Erm; tütre Ann Erm, Anni Erm, Alviine Erm.
4. **Jaan Türkel** (Imavere vald); naine Tiiu Türkel (sündinud Alt; Käina kihelkonna Vaemla vallast); pojad Johannes Türkel, Mihkel Türkel; tütre Juuli Türkel, Roosi Türkel.
5. **Mihkel Türkel** (Imavere vald); naine Miina Türkel (Kapu vald); poeg Mihkel Türkel;² tütre Rosalie Türkel, Marie Türkel, Johanna Türkel, Minni Türkel, Liisa Türkel, Elli Türkel.
6. **Jüri Türkel** (Imavere vald); naine Miina Türkel; pojad Eduard Türkel, Aleksander Türkel; tütre Marie Türkel, Alide Türkel, Mathilde Türkel.
7. **Mart Rattasepp**; õde Maria Rattasepp; (Ratta talu).³
8. **Jaan Arjus** (Kihnu talu); naine Anu Arjus (sünd. Mustkivi); tütar Sanny Arjus.
9. **Rein Juudas**; naine Ida Juudas; poeg Jaan Juudas; tütar Anna Juudas.
10. **Adu Roosa**; naine Anna Roosa (sünd. Laisarv); poeg Johannes Roosa; tütar Elviine Roosa.
11. **Jaan Roosa**; naine Ann Roosa (sünd. Mullikas); tütre Mari Roosa ja Anna Roosa.
12. **Tõnis Roosa**; naine Ann Roosa; poeg Johannes Roosa; tütre Mari Roosa ja Anu Roosa.

¹ Originaaltekstile on arvatavasti Ellen Tint käsitsi lisanud: „tütre Liisa, Leena ja Marie”. — *Toim.*

² Originaaltekstis on keegi teine käsitsi Mihkli maha tõmmanud ja lisanud lõppu: „Aukust”. — Tõepoolest elas Punase-Lagedal ka Mihkli poeg August Türkel (1909–1938). — *Toim.*

³ Originaaltekstile on arvatavasti Ellen Tint käsitsi lisanud: „isa – Ado”. — *Toim.*

13. **Mart Vilt**; naine Tiiu Vilt; tütar Anna Roots (Vilt).
14. **Jaan Sild**; naine Ann Sild; poeg Grigori Sild; tütar Feodora Sild.
15. **Jaan Mustkivi**; naine Kai Mustkivi; poeg Johannes Mustkivi; tütred Maria Mustkivi, Anastasia Mustkivi, Leena Mustkivi, Veera Mustkivi ja Alide Mustkivi.

Põltsamaa kihelkond

1. **Johan Vaarmann** (Pajusi vald); naine Ann Vaarmann; pojad Johannes Vaarmann, Jaan Vaarmann, Nikolai Vaarmann; tütar Johanna Vaarmann.
2. **Jaan Laisaar**; naine Marie Laisaar.
3. **Hans Reisman** (Veskisaare talu); naine Mall Reisman; pojad Johannes Reisman, Jaan Reisman, Aleksander Reisman, Mihkel Reisman, Nikolai Reisman; tütred Juuli Reisman, Loviisa Reisman ja Mathilde Reisman.
4. **Kristjan Reisman**; naine Ann Reisman (sünd. Bergmann); pojad Jaan Reisman, ja Gustav Reisman.⁴
5. **Andres Reisman**; naine Tiina Reisman; poeg Aleksander Reisman;⁵ tütred Alide Reisman, Loviisa Reisman, Juuli Reisman.⁶
6. **Hans Tomberg** (Rutikvere vald, Raja talu); naine Anna Tomberg (sünd. Silberbach); poeg Aleksander Tomberg; tütred Marie Tomberg, Linda Tomberg, Anette Tomberg.
7. **Ado Tomberg** (elas perega eraldi umbes 14 km ülevalpool küla (Tombergi huutor)).⁷

Suure-Jaani kihelkond

1. **Hans Sark**; naine Liisa Sark (sünd. Tobias); poeg Aleksander Sark;⁸ tütred Senny Sark, Adele Sark.⁹
2. **Jüri Sark**; naine Tiina Sark; poeg Johannes Sark.
3. **Hendrik Sark** (küla sepp); naine Ann Sark (lesena Tomson); tütar Tanja Sark.
4. **Jaan Tomson**; õde Leena Tomson.

Käina kihelkond

1. **Johannes Tobias**; naine Anu Tobias (sünd. Sark); poeg Nikolai Tobias; tütred Johanna Tobias, Alice Tobias, Olga Tobias.
2. **Gustav Tobias**; naine Anna Tobias (sünd. Juudas); pojad Oskar Tobias ja Gustav Tobias; tütred Hilde Tobias ja Õie Tobias.

⁴ Originaaltekstile on keegi teine käsitsi lisanud: „Мария”. — *Toim.*

⁵ Originaaltekstile on keegi teine käsitsi lisanud: „Albert, Kustav, Juhanes”. — *Toim.*

⁶ Originaaltekstile on keegi teine käsitsi lisanud: „Elli (Пылд)”. — *Toim.*

⁷ Originaaltekstile on arvatavasti Ellen Tint käsitsi lisanud: „pojad: Aleksander, Julius, Tõnis; tütred: Rosalie, Marie”. — *Toim.*

⁸ Originaaltekstile on arvatavasti keegi teine käsitsi lisanud: „Arnold”. — *Toim.*

⁹ Originaaltekstile on arvatavasti keegi teine käsitsi lisanud: „Penita, Ella”. — *Toim.*

3. **Hindre Tobias**; naine Anu Tobias;¹⁰ poeg Henry Tobias; tütreid Henriette Tobias, Olga Tobias ja Johanna Tobias.
4. **Aleksander Tobias**; naine Mari Tobias (sünd. Roosa); pojad Heinrich Tobias ja Aleksander Tobias.

Nelja venna Tobiaste isa oli Ado Tobias.

5. **Ville Tarning**.
6. **Kuusik (?)**¹¹ naine Eva Kuusik.

Mujalt

1. **Johan Ouman**; poeg Kaarli Ouman; — Laiuselt.
2. **Jaak Nugis**; naine Leena Nugis (sünd. Vösujaal); — Hallistest.
3. **Mihkel Hindov** (Võrumaalt); naine Loviisa Hindov (sünd. Tomberg); pojad Aleksander Hindov, Mihkel Hindov, Johannes Hindov, Gustav Hindov ja Anton Hindov; tütreid Anna Hindov, Marie Hindov, Alide Hindov, Juuli Hindov, Elli Hindov.
4. **Kustav Asmann** (Kullamaalt); naine Madli Asmann (sünd. Türkel); pojad Kustas Asmann, Aleksander Asmann, Mihkel Asmann, Tõnu¹² Asmann ja Johannes Asmann; tütar Anu Asmann.
5. **Mihkel Asmann** (Kullamaalt); naine Liisa Asmann (sünd. Oumann).
6. **Tarjus (?)** — teadmata kust.¹³

Hiljem tulid asundusse juurde

Vennad Lintropid: **Kaarel Lintrop**, **Kustav Lintrop** ja **Jakob Lintrop** — Kundast.

Hans Roots — Rakverest.

Jüri Baumverk — Järvamaalt.

Vennad **Peet Laan** ja **Jakob Laan** — Saarest. Need vennad Laaned asusid pärast-poole Šamili orgu (Pšhu).

August Ingermaa — Viljandist.

Vennad **Emil Poola** ja **Paul Poola** — Kanepist.

Vennad **Taavet Morgen** ja **Mart Morgen** — Kärknast.

Mihkel Kõo ja **Jüri Kukk** — Kolga-Jaanist.

Jaan¹⁴ **Annik** — Tallinnast.

¹⁰ Teksti ümberkirjutatud versioonis on hoopis selle Anu järel sulgudes „(Sark)”. — *Toim.*

¹¹ Mitmes tollases Põhja-Kaukaasia nimekirjas on Mihkel Kuusik (sündinud u. 1840) naise Evaga. Nad on olnud 1873. aastal Soriküla asutajate hulgas ja u. 1886. aasta seisuga Eesti-Haginski asunike nimekirjas. Võimalik, et nad olid nende seas, kes tulid Eesti-Haginskist Punase-Lagedale. Päritolukohaks on Eesti-Haginski nimekirjas märgitud Audru khk Võlla mõis. — *Toim.*

¹² Originaaltekstis „Tõnu” käsitsi parandatud: „Tõnis”. — *Toim.*

¹³ Tarjused olid pärit Järva-Jaanist Kuie mõisavallast. — *Toim.*

Jüri Tohver — Torist.

Johannes Tüür — Pühalepast.

Joel Kevvai ja **August Pettai** — Võrumaalt. Kevvai oli pärit Vana-Laitsnast.

Hiljem asusid Nahipi külast ümber Punaselagedale: **Johan Obermann** ja **Johan Ummel**. Obermannid on pärit Järvamaalt Müüsleri vallast, Ummel Virumaalt.

Hiljem tuli veel palju teisi eestlasi juurde, nii et 1925. aastal oli eestlasi Punaselagedal umbes 300 hinge. Üksikuid talusid tekkis küla ümbruses igal pool mäekülgedel, kus oli võimalik põldu harida.

NAHIPI ASUNIKUD

Paralleelselt Punaselageda külaga tekkis üle Aibga mäeaheliku teine eesti küla — Nahipi (Aibga). Kokku oli Nahipi külas kümme eesti peret.

1. **Paul Avasaar** (Põltsamaalt); naine Miina Avasaar (sünd. Kiisler).
2. **Johann Obermann** (Järvamaalt Müüsleri vallast); naine Anu Obermann (sünd. Roosa).
3. **Juhan Ummel** (Virumaalt); naine Maria Ummel (sünd. Kiisler).
4. **Elias Kiisler** (Peipsi äärest Meeksist); naine Ingel Kiisler (sünd. Alt; pärit Käinast); poeg Villem Kiisler; tütre Marie Kiisler, Miina Kiisler, Liina Kiisler.
5. **Joosep Tarum** (mõlder).
6. **Jaan Leng**.
7. **Villem Mustkivi** (Pilistverest).
8. **Jaan Tiidemann**.
9. **Anton Tiidemann**.
10. **Tomberg** (metsavaht).

Punaselagedalt oli Nahipi üle mäe 18 km. Lähikäimine oli elav.

¹⁴ Originaaltekstis „Jaan” käsitsi parandatud: „Jaak”. — *Toim.*